

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Viite: Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/14704/2024

Suomen Rehtorit ry ei kannatta lukiolakiin esitettyjä muutoksia. Lukion vuosittaisesta opetussuunnitelmaan perustuvasta suunnitelmasta luopuminen arvioidaan suunnitelmassa keventävän koulutuksen järjestäjän velvoitteita. Todellisuudessa kyseistä muutosta ei tapahtuisi, sillä lukuvuosisuunnitelmaa vastaava suunnitelma on joka tapauksessa laadittava. Lukuvuosisuunnitelmassa päätetään ja sovitaan oppilaitoksen vuosittaisista tavoitteista sekä linjataan monin eri tavoin oppilaitoksen lukuvuoden aikana tapahtuvaksi suunniteltua toimintaa. Lukuvuosisuunnitelma on keskeinen oppilaitoksen toiminnan johtamisen väline sekä muodostaa myös perustan oppilaitoksen toiminnan vuosittaiselle arvioinnille. Lukuvuosisuunnitelma on myös keskeinen väline, jonka kautta oppilaitos pystyy kertomaan omasta toiminnastaan sekä tavoitteistaan huoltajille sekä muille oppilaitoksen yhteistyökumppaneille. Lukuvuosisuunnitelma muodostaa myös keskeisen perustan turvallisuudelle, sillä lukuvuosisuunnitelmaan merkitään oppilaitoksen lukuvuoden aikainen toiminta ja näin sekä opiskelijat että henkilökunta saavat vakuutusturvan osallistuessaan lukuvuosisuunnitelman mukaiseen toimintaan. Näin myös pystytään erottelemaan oppilaitoksen toiminta ja opiskelijoiden mahdollisesti itsenäisesti järjestämä toiminta toisistaan, jolloin vastuukysymyksistä ei synny epäselvyyttä.

Esityksessä arvioitu työmäärä ja kustannussäästö on arvioitu merkittävästi yläkanttiin. Todellista kustannussäästöä ei tapahdu, sillä lukuvuosisuunnitelman laatiminen on yksi lukioiden rehtoreiden virkatyöhön kuuluva osa-alue. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä opetus- ja muun henkilökunnan kanssa virkatyönä. Vaikka velvoite poistuisi, palkkakustannuksissa ei kuitenkaan syntyisi säästöjä, vaan johtaisi toteutuessaan säästöihin muista oppilaitosten menoista. Mikäli vuosisuunnitelmista luovuttaisiin, tarvitsisi useiden koulutuksen järjestäjien tai vastaavasti oppilaitosten myös kehittää laadunhallintaan ja itsearviointiin muita toteutustapoja, jolloin esityksen mukaiset kustannussäästöt eivät toteutuisi vaan uudistus johtaisi paremminkin rehtoreiden työmäärän kasvuun, kun aiempi suunnitelma korvautuisi useammalla erilaisella suunnitelmalla.

Yhteistyötä huoltajien kanssa tehdään monitasoisesti. Yhteistyö huoltajien kanssa on tärkeää ja on viime vuosina lisääntynyt merkittävästi. Huoltajat ovat nykyään myös entistä kiinnostuneempia oppilaitoksen toiminnasta ja antavat kriittistä palautetta siitä, että eivät saa riittävästi tietoa paitsi omien nuortensa opinnoissa etenemisestä, niin myös oppilaitoksen toiminnasta yleensä. Opiskelijoiden vanhemmat ovat oppilaitoksen keskeinen yhteistyökumppani. Kummallakin on sama tavoite. Tukea nuoren kasvamisesta täysi-ikäiseksi vastuulliseksi yhteiskunnan kansalaiseksi. Käytännössä oppilaitosten toiminta ei muuttuisi, vaikka velvoite selvittää määräajoin poistettaisiin. Selvittämällä huoltajien näkemyksiä oppilaitos pystyy myös arvioimaan omaa toimintaansa ja kehittämään sitä. Todellista säästöä ja rehtoreiden sekä opettajien tai

oppilaitoksen muun henkilökunnan työmäärän vähenemistä ei kyseisen normin poistaminen tuottaisi.

Lukiokoulutuksen lainsäädäntö on suhteellisen väljää, mikä on hyvä asia. Se suo oppilaitoksille laajan toimintavapauden ja mahdollisuuden sopeuttaa toimintaansa paikallisten olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Kyseiset poistettavaksi esitetyt normit ovat esimerkki hyvästä normiohjauksesta, sillä ne liittyvät olennaisella tavalla oppilaitosten arjen toimintaan. Normiohjausta ei toisaalta ole järkevää lisätä, mitä ollaan suunnittelemassa, jos lukio-opiskelijoiden oppimisen tuen uudistus toteutetaan alkuperäisessä lausunnolla olleessa muodossaan. On vaarana, että kyseinen uudistus lisäisi tällöin lukioiden rehtoreiden työmäärää merkittävästi.

Helsingissä 23.8.2024

Antti Ikonen
puheenjohtaja
Suomen Rehtorit ry